

IEVA ŽELVE

**LĪDZSKAŅU
DIFERENCĒŠANA**

**VINGRINĀJUMI DZIRDES UZTVERES ATTĪSTĪŠANAI UN
IZRUNAS VEIDOŠANAI**

KARTES

Krāsainās kartes paredzētas praktiskam rehabilitācijas darbam dažādu līdzskaņu grupu diferencēšanai bērniem ar dzirdes un skaņu izrunas traucējumiem.

Bērniem ar dzirdes traucējumiem raksturīgs artikulācijas aparāta mazkustīgums, tādēļ nopietni jāstrādā pie līdzīgu skaņu diferencēšanas un līdzskaņu saliedēšanas, tā panākot prasmi izrunāt vārdu plūstoši, vienā izelpā. Vienlaikus nepieciešams apgūt iemaņas mainīt balss spēku saistībā ar vārda uzsvaru, kā arī apgūt stāstījuma, izsaukuma un jautājuma intonācijas lietošanu. Skaņas vingrinājumos dotas izolēti, zilbēs, vārdos un teikumos.

Vingrinājumi doti artikulācijas ziņā līdzīgām līdzskaņu grupām:

- mīkstie- cietie **k- ķ, n- ņ, g- ģ, l- ļ,**
- svelpēņi- šņāceņi, afrikatīvie slēdzeņi **s-š, z-ž, dz-dž, c- č,**
- balsīgie- nebalsīgie **p- b, t- d, k- g, ķ- ģ, s- z, š- ž, c- dz, č- dž, f- v,**
- afrikatīvie un eksplozīvie slēdzeņi **c- t, č- t, dz-d, dž-d).**

Saturs

3. Lasi līdzskaņu pārus (**k- ķ, n- ņ, g- ģ, l- ļ!**)

4. Runā pareizi skaņas k un ķ!

5. Runā pareizi skaņas n un ņ!

6. Runā pareizi skaņas g un ģ!

7. Runā pareizi skaņas l un ļ!

8. Lasi līdzskaņu pārus (**dz-dž, c- č, s-š, z-ž!**)

9. Runā pareizi skaņas dz un dž (1.)!

10. Runā pareizi skaņas dz un dž (2.)!

11. Runā pareizi skaņas c un č!

12. Runā pareizi skaņas s un š!

13. Runā pareizi skaņas z un ž!

14. Lasi līdzskaņu pārus (**p- b, t- d, k- g, ķ- ģ, s- z, š- ž, c- dz, č- dž, f- v!**)

15. Runā pareizi skaņas p un b!

16. Runā pareizi skaņas t un d!

17. Runā pareizi skaņas k un g!

18. Runā pareizi skaņas ķ un ģ!

19. Runā pareizi skaņas s un z (1.)!

20. Runā pareizi skaņas s un z (2.)!

21. Runā pareizi skaņas š un ž!

22. Runā pareizi skaņas c un dz!

23. Runā pareizi skaņas č un dž!

24. Runā pareizi skaņas f un v!

25. Lasi līdzskaņu pārus (**c- t, č- t**)

26. Runā pareizi skaņas c un t!

27. Runā pareizi skaņas č un t (1.)!

28. Runā pareizi skaņas č un t (2.)!

29. Runā pareizi skaņas dz un d!

Lasi līdzskaņu pārus!

cietie līdzskaņi

k – ķ
g – ģ
l – ļ
n – ņ

mīkstie līdzskaņi

Runā pareizi skaņas **k** un **ķ**!

Lasi zilbes!

ak- ak- aķ

ak- aķ- ak

aķ- aķ- ak

ak- aķ- aķ

ke- ke- ķe

ke- ķe- ke

ķe- ķe- ke

ke- ķe- ķe

uki- uki- uķi

aki- aķi- aki

eķi- eķi- eki

oki- oķi- oķi

nko- nko- nķo

tko- tķo- tko

šķo- šķo- ško

sķo- sķo- sķo

Lasi un atbildi!

Kaķēns ir veikls un skaists.

Kāds ir kaķēns?

.....

Kaķēns ķer peles.

Ķemme ir pelēka.

Vai ķemme ir sarkana?

.....

Nē, ķemme nav sarkana, tā ir pelēka.

.....

Vilks ir nikns.

Vai vilkam ir stipras ķepas?

.....

Vai vilkam ir kupla aste?

.....

.....

Kārlis meklē zeķes.

Zeķes ir skapī.

Kārlis uzvelk zeķes kājās.

.....

Vai Kārlis ir kārtīgs?

.....

Runā pareizi skaņas **n** un **ņ**!

Lasi zilbes!

na- **ņ**ā

ne- **ņ**ē

ni- **ņ**ī

nu- **ņ**ū

an- an- a**ņ**

an- a**ņ**- an

a**ņ**- a**ņ**- an

an- a**ņ**- a**ņ**

uni- uni- u**ņ**i

an**i**- a**ņ**i- an**i**

e**ņ**i- e**ņ**i- en**i**

on**i**- o**ņ**i- o**ņ**i

kno- kno- k**ņ**o

tno- t**ņ**o- tno

š**ņ**o- š**ņ**o- šno

sno- s**ņ**o- s**ņ**o

Atmini mīklu!

Kamoli**ņ**š gulti**ņ**ā,
Visi četri pulci**ņ**ā,
Galvi**ņ**a pie kāji**ņ**ām,
Astīte pie degun**ti**ņa.

Ievieto skaņu **n** vai **ņ**!

-ams

zir-i

soli-š

jā-ogas

sivē-s

dārze-i

zilo-is

taure-i

lapsi-a

su-s

Runā pareizi skaņas **g** un **ģ**!

Lasi zilbes!

ag- ag- aģ

ag- aģ- ag

aģ- aģ- ag

ag- aģ- aģ

ge- ge-ģe

ge- ģe- ge

ģe- ģe- ge

ge- ģe- ģe

ugi- ugi- uģi

agi- aģi- agi

eģi- eģi- egi

ogi- oģi- oģi

ngo- ngo- nģo

dgo- dģo- dgo

žģo- žģo- žgo

zgo- zģo- zģo

Lasi un atbildi!

Pastāsti, kas ir

grozā,

zem groza,

virs groza!

-g--

g-----

g-----

Kā sauc ģimenes
locekļus?

- irts ir tētis.

- ertrūde ir mamma.

U-is ir brālis.

A-ate ir māsa.

Mazulīti sauc -unde-a.

Sunīša vārds ir Po-is.

Runā veikli!

Snieg snieg snigdams.

Aļģim Deģim garšo reņģes.

Gunta Ruņģe gaida kliņģeri.

Runā pareizi skaņas **l** un **ļ**!

Lasi zilbes!

la- la-ļa

le- ļe- le

ļi- ļi- li

lu- ļu- ļu

al- al- aļ

al- aļ- al

aļ- aļ- al

al- aļ- aļ

ali- ali- aļi

alo- aļo- alo

eļi- eļi- eli

ole- oļe- oļe

plo- plo- pļo

tla- tļa- tla

iļņ- iļņ- ilņ

blo- bļo- bļo

Lasi darbības vārdus un teikumus!

ma**l**a- maļ

Ma-ējs ma- graudus.

ce**l**a- ceļ

Ce-tnieks ce- māju.

ka**l**a- kaļ

Dzenis ka- un ka- .

ve**l**a- veļ

Bērni ve- sniegu p-avā.

Izveido 5 lietvārdus!

ļi * lap * lā * zā * peļ *

le* pa * ķe* sa * cis *

Izveido 5 īpašības vārdus!

dzi * slap * sil * mī * sā*

ļa * ļa * ļa * ja * ta

Izveido 5 darbības vārdus!

slau * sli * so * ce * gu *

ļu * ka * do * ļo * ļo

Lasi līdzskaņu pārus!

Pastiep lūpas smaidiņā!

s - š
z - ž
c - č
dz - dž

Pastiep lūpas taurītē!

Runā pareizi skaņas dz un dž!

Lasi zilbes!

adz- adz- adž

adz- adž- adz

adž- adž- adz

adz- adž- adž

dze- dze- dže

dze- dže- dze

dže- dže- dze

dze- dže- dže

udzi- udzi- udži

adzi- adži- adzi

edži- edži- edzi

odzi- odži- odži

ndzo- ndzo- ndžo

ldzo- ldžo- ldzo

ždžo- ždžo- ždzo

zdzo- zdžo- zdžo

Kā sauc putnus?

- ilna

vālo – e

da - ītis

bezelīga

Lasi teikumus!

Dzilnai sāni ir dzeltenī.

Vālodze ir vālodžu dzimtas putns.

Dadzītim garšo dadžu sēkliņas.

Bezelīga vidžina: „Vidžu vidž!”

Runā pareizi skaņas dz un dž!

Lasi vārdus!

degunra - is

pi - ama

- ips

- ungli

Veido teikumus!

Dzintra uz džungļiem brauca
Džeralds uzvilka
Degunradzim ir
Mirdza nopirka

pidžamu.
laba dzirde, bet slikta redze.
džinsus un džemperu.
ar džipu.

Lasi dialogu!

Audzinātāja:

- Bērni! Lūdzu paņemiet dzeltenos zīmuļus!
- Edžu, palūdz Dženijai dzeltenu zīmuli!

Edžus:

- Audzinātāja! Man nav dzeltenā zīmuļa!
- Dženija, lūdzu iedod man dzeltenu zīmuli!

Runā pareizi skaņas **c** un **č**!

Lasi zilbes!

ac- ac- ač

ac- ač- ac

ač- ač- ac

ac- ač- ač

ce- ce-če

ce- če- ce

če- če- ce

ce- če- če

uci- uci- uči

aci- ači- aci

eči- eči- eci

oci- oči- oči

nco- nco- nčo

lco- lčo- lco

ščo- ščo- šco

rco- rčo- rčo

Kas rū**c**?

moto_ikli

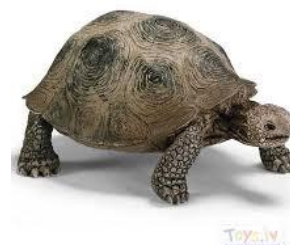
Kas č**ie**pst? Kur tup **c**ālis?

_ālis

_aumalā

Kas č**ā**po?

bruņurupu_is

Kas č**ab**?

_iekuri

An**c**e un Ri**č**s spēlēs „ļ**c**kas”. Kuram jā**ķ**er? Runā skaitāmpantu!

An_e Ri_s

Ko? Ko? Uzkūko!
Paņem **c**ūku uzdan**c**o!
Ja tā **c**ūka nedan**c**o,
Tad tu viņu nobu**č**o!

_ūka

Runā pareizi skaņas **s** un **š**!

Lasi zilbes!

sa- sa- ša

se- se- še

si- si- ši

su- su- šu

as- as- aš

as- aš- as

aš- aš- as

as- aš- aš

usi- usi- uši

asi- aši- asi

eši- eši- esi

osi- oši- oši

ksm- ksm- kšm

spr- spr- špr

kšt- kšt- kst

mst- mšt- mst

Atrodi citādo!

mušmires

apšu bekas

šampinjoni

vilnīši

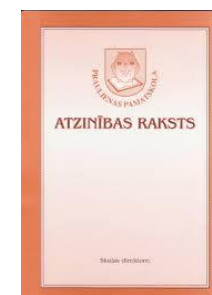
blociņš

krāsainais papīrs

planšete

atzinības raksts

Lasi sakāmvārdus!

Lai līst lietiņš, tad būs pieniņš.

Lai līst lietiņš, tad būs sviestiņš.

Runā pareizi skaņas **z** un **ž**!

Lasi zilbes!

za- za- ža

ze- ze- že

zi- zi- ži

zu- zu- žu

az- az- až

az- až- az

až- až- az

az- až- až

uzi- uzi- uži

azi- aži- azi

eži- eži- ezi

ozi- oži- oži

kzm- kzm- kžm

zbr- zbr- žbr

gžd- gžd- gzd

mzu- mžu- mzu

Mini mīklas!

Maza, maza sieviņa
franciski runā:
Žak- fut, žak fut!

ž					
---	--	--	--	--	--

Bez cirvja, bez zāģa
būvēta mājiņa.

			z		
--	--	--	---	--	--

Mani berž starp
akmeņiem, cep
krāsni, ar nazi griež,
jo mīl.

Maza sieviņa sēž, roka
sānos.

			z	
--	--	--	---	--

		z		
--	--	---	--	--